

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

17 בפברואר 2014

850

י"ז באדר א' התשע"ד

עמוד

הצעת חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות) (תיקון מס' 5)

412 התשע"ד-2014

הצעת חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות) (תיקון מס' 5), התשע"ד-2014

- תיקון סעיף 1 .1 בחוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות), התשנ"ח-1998 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) לפני ההגדרה "בעל רכב" יבוא:
- "אופנוע" – רכב מנועי בעל שני גלגלים המורכבים זה אחרי זה, בין שחובר אליו רכב צדי ובין אם לאו, וברכב מנועי הנע על שלושה גלגלים אשר צוין ברישוינו כתלת אופנוע ואשר משקלו העצמי אינו עולה על 400 ק"ג¹;
- (2) בהגדרה "חלק", אחרי "חלק מרכב" יבוא "לרבות חלקים המרכיבים את החלק";
- (3) לפני ההגדרה "פעולה" יבוא:
- "נוק גולמי" – נוק ישיר שנגרם לרכב בלא קשר למפורט בכל פוליסת ביטוח שהוצאה לגבי הרכב, למעט ירידת ערך הרכב²;
- (4) אחרי ההגדרה "רכב" יבוא:
- "רכב באבדן גמור" – רכב ששמאי רכב קבע לגביו שהוא יצא מכלל שימוש או שהנוק הגולמי בו הוא 60 אחוזים ומעלה משווי הרכב³;
- "רשות הרישוי" – כהגדרתה בפקודה⁴;
- (5) אחרי ההגדרה "השר" יבוא:
- "שווי רכב" – שווי הרכב בשוק המכוניות המשומשות כפי שהוא מתפרסם מעת לעת בפרסום המקובל על חברות הביטוח ולעניין רכב מהסוגים M1 או N1 כמשמעותם בתקנה 271א לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961², שווי הרכב לפי קוד הדגם המופיע ברישיון הרכב;
- "שמאי רכב" – מי שרשום בפנקס השמאים ובידו תעודה בת-תוקף בהתאם לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמאי רכב), התש"ם-1980³;

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי להקטין את התמריץ לגניבת רכב לצורך שימוש בחלקיו ובשל העדר יכולת מעשית לפקח על מכלול החלקים המרכיבים את החלק המורכב ברכב שניזוק, מוצע להוסיף להגדרה "חלק" שבסעיף 1 לחוק את המילים "לרבות חלקים המרכיבים את החלק השלם" וזאת במטרה לקבוע כי חלק מרכב משמעו גם החלקים המרכיבים אותו.

כמו כן, מוצע להוסיף לסעיף האמור את ההגדרה "רכב באבדן גמור" וכן את ההגדרות "נוק גולמי", "רשות הרישוי", "שווי רכב" ו"שמאי רכב" המהוות חלק ממרכיבי ההגדרה "אבדן גמור", כהגדרתם של מונחים אלה בפקודת התעבורה ובתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן – תקנות התעבורה).

כללי חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות), התשנ"ח-1998 (להלן – החוק), אשר נכנס לתוקפו בחודש יוני 2007, נועד לטפל בנושא גניבות הרכב בישראל.

מוצע לתקן את החוק כדי ליעיל את אכיפתו המבוצעת בידי יחידת אתגר במשטרת ישראל ולהגביר את האפקטיביות שלה וזאת בהתבסס על הניסיון המצטבר של היחידה בטיפול במפרי החוק.

סעיף 1 מבקורות של יחידת אתגר עולה כי לא אחת, חרף החובה הקיימת להחליף ברכב שגילו פחות משנתיים חלק המפורט בתוספת הראשונה בחלק חדש, מורכב ברכב חלק שמרכיביו הם משומשים. כך לדוגמה נמצא, כי החלפה ברכב תיבת הילוכים שהקופסה שלה חרדה ואילו מרכיביה משומשים.

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 290, התשס"ח, עמ' 427.

² ק"ת התשכ"א, עמ' 1425.

³ ק"ת התש"ם, עמ' 2182.

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

"(1) הודיע שמאי רכב לרשות הרישוי על רכב באבדן גמור או החליט המבטח להעביר את הרכב לפירוק כללי – יעביר המבטח את הרכב לעסק שמורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב ויחזיר את רישיון הרכב לרשות הרישוי;

(2) מכר המבטח רכב שלא למטרת פירוק כללי אלא לשם תיקון –

(א) ימציא לרוכש הרכב עותק מחוות דעת שמאי הרכב שבדק את הרכב לאחר קרות הנוק;

(ב) יחזיק ברשותו את רישיון הרכב ולא יעבירו לרוכש הרכב, אלא אם כן אותו רוכש המציא לו אישור של מוסך שניתן לו רישיון לפי דין ושלפיו תוקן הרכב, ואם הוחלף חלק, הורכב במקומו חלק חדש או חלק משומש שנרשם לפי הוראות חוק זה;"

(ב) בפסקה (3), במקום "בפסקה (2)" יבוא "בפסקה (2)(א)", אחרי "בשל התיקון" יבוא "שתכלול את רשימת החלקים שהורכבו, ולצד כל חלק יצוין אם החלק חדש או משומש";

(2) בסעיף קטן (א1), בהגדרה "תעודת בדיקה", אחרי "השר" יבוא "לפי הפקודה".

ד ב ר י ה ס ב ר

לגורם בתחומי הרכב הפלסטינית, ה"מחייבה" את הרכב, מתקנו ומחזירו לכשירות נסיעה, תוך הלבשת זהות מזויפת על הרכב המתוקן, כאשר התיקון של הרכב נעשה בצורה לא בטיחותית ובניגוד להוראות יצרן הרכב. נוסף על כך תיקון כלי הרכב נעשה באמצעות חלפים אשר מקורם בכלי רכב גנובים.

מוצע לתקן גם את פסקה (2) האמורה ולהוסיף בה חובה על מבטח ששילם תגמולי ביטוח, רכש זכות בעלות ברכב והחליט למכור את הרכב לשם תיקונו, להמציא לרוכש עותק מחוות דעת שמאי הרכב שבדק את הרכב לאחר קרות הנוק וזאת במטרה לאפשר בקרה על תיקון הרכב. כמו כן מוצע לחייב את המבטח כאמור להחזיק ברשותו את רישיון הרכב ולא להעבירו לרוכש הרכב עד אשר ימציא אישור של מוסך שניתן לו רישיון לפי דין שלפיו תוקן הרכב ואם הוחלף חלק, שהורכב במקומו חלק חדש או חלק משומש שנרשם לפי הוראות החוק.

עוד מוצע לתקן את פסקה (3) לסעיף האמור באופן שלחשבונית המס שיש לצרף לאישור של המוסך בהתאם לפסקה האמורה, תיווסף רשימת החלקים שהורכבו ולצד כל חלק יצוין אם החלק חדש או משומש.

עוד מוצע להוסיף את המילים "לפי הפקודה" להגדרה "תעודת בדיקה" וזאת כדי שיהיה ניתן להפנות לתקנות שהותקנו מכוח פקודת התעבורה בהתייחס לתעודת בדיקה. לעניין רכב שניזוק כאמור בתקנה 309 לתקנות התעבורה.

סעיף 2 סעיף 3 לחוק הוא סעיף "חובות המבטח". נוסחו של סעיף קטן (1)(א) ו-(2) לסעיף האמור, הוא:

"(1) החליט המבטח להעביר את הרכב לפירוק כללי – יעבירו רק למי שמורשה לכך לפי דין, ויחזיר את רישיון הרכב לרשות הרישוי;

(2) מכר המבטח את הרכב, שלא למטרת פירוק כללי אלא לשם תיקון, יחזיק המבטח ברישיון הרכב ולא יעבירו לרוכש הרכב אלא אם כן הרוכש המציא לו אישור של מוסך, שניתן לו רישיון על פי דין, ולפיו תוקן הרכב, ואם הוחלף חלק, הורכב במקומו חלק חדש, או חלק משומש שנרשם לפי הוראות חוק זה."

לפי נוסח פסקה 1 כאמור חלה חובה על מבטח ששילם תגמולי ביטוח לבעל רכב, רכש בו את זכות הבעלות והחליט להעביר את הרכב לפירוק כללי, להעבירו רק למי שמורשה לכך לפי דין ולהחזיר את רישיון הרכב לרשות הרישוי. מוצע לתקן פסקה זו ולהטיל את החובות כאמור גם על מבטח שרכש זכות לבעלות ברכב, ששמאי קבע לגביו כי הוא באבדן גמור (Total lost). עוד מוצע לחייב מבטח להעביר רכב המיועד לפירוק או שהוכרז על ידי שמאי כאבדן גמור, רק לבעל עסק שהוא מורשה לפי דין לפרק רכב.

מטרת התיקון היא להביא לשינוי המצב הקיים כיום שבו כלי רכב שמוכרזים כ"אבדן גמור" נמכרים לבעלי עסקים שאינם מורשים כדין לעסוק בפירוק רכב. פירוק הרכב ושמירת החלפים כרוכים בעלויות גבוהות עד כדי אבדן רווח ולכן, הרוכש מעדיף לעתים למכור את הרכב

- תיקון סעיף 3א 3. בסעיף 3א לחוק העיקרי –
- (1) אחרי "רכוש" יבוא "בחוק זה – בעל צי רכב";
- (2) המילים "פסקאות (1) ו-(2) של" – יימחקו.
4. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
- "חובות המוטלות 7א. (א) רוכש רכב ממבטח כאמור בסעיף 3א(2) או מבעל צי רכב על רוכש רכב כאמור בסעיף 3א, יעביר את הבעלות ברכב על שמו, מיד עם קבלת רישיון הרכב.
- (ב) רוכש רכב כאמור בסעיף קטן (א), שרכש רכב שלא לשימושו האישי –

- (1) יתקן את הרכב במוסך שניתן לו רישיון לפי דין;
- (2) יודיע בכתב למבטח או לבעל צי הרכב שממנו רכש את הרכב, לפי העניין, אחת ל-90 ימים, אם תוקן הרכב במהלך התקופה האמורה ואת מקום הימצאו; הודעה ראשונה לפי פסקה זו תימסר 90 ימים לאחר מועד הרכישה;
- (3) תוקן הרכב לפי סעיף קטן זה, יעביר למבטח או לבעל צי הרכב שממנו רכש את הרכב, לפי העניין, אישור על התיקון מהמוסך שבו תוקן הרכב, ואם הוחלפו בו חלקים, יכיל האישור כאמור פירוט של אותם חלקים ולצדם יצוין אם הם חלקים חדשים או משומשים."

5. בסעיף 10 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (5) יבוא:

"5א) בעל עסק המורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב שהעביר לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית רכב המיועד לפירוק כשהוא שלם או שהעביר לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית את מסגרת המרכב של רכב כאמור או חלק ממנה, בניגוד להוראות סעיף 18א(א1);"

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להוסיף לחוק את סעיף 7א, שעניינו "חובות המוטלות על רוכש רכב" ולחייב בו את מי שרכש רכב שניזוק בתאונה מחברת ביטוח או מתאגיד בעל צי רכב, שלא למטרת פירוק כללי אלא לשם תיקון, להעביר את בעלות הרכב על שמו, מיד עם קבלת רישיון הרכב. כמו כן על מי שרכש רכב כאמור, שלא לשימושו העצמי, מוצע להטיל כמה חובות נוספות והן לתקן את הרכב רק במוסך מורשה ולהודיע בכתב למי שממנו רכש את הרכב, אחת ל-90 ימים, אם תוקן הרכב ואת מקום הימצאו, ואם תוקן הרכב, להעביר אישור מהמוסך שבו תוקן הרכב המעיד כי הרכב תוקן על ידו ואם הוחלף בו חלק, שהוא נרשם לפי הוראות חוק זה.

סעיף 5 סעיף 10 לחוק הוא סעיף העונשין. מוצע להתאימו להוראות שנוספו או תוקנו בהצעת החוק כמפורט להלן:

לפסקה (1) המוצעת

מוצע להוסיף לסעיף קטן (א) לסעיף האמור המונה את העבירות שבשלהן מוטל עונש מאסר של שלוש שנים

סעיף 3 מוצע להגדיר תאגיד שבבעלותו 25 כלי רכב לפחות שאינם מבוטחים בפוליסה לביטוח רכב (רכוש) כ"בעל צי רכב" וזאת לשם שימוש נוסף במונה בהמשך החוק.

כמו כן מוצע להחיל את החובות המוטלות על מבטח אשר שילם תגמולי ביטוח לבעל רכב ורכש בו זכות בעלות כאמור בסעיף 3א(א) לחוק כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, גם על בעל צי רכב כאמור המוכר רכב שניזוק בתאונה, וזאת משום שבעל צי רכב פועל למעשה כמבטח עצמי ולכן אין מקום לשוני בחובות המוטלות עליו לעומת החובות המוטלות על מבטח לפי סעיף 3, לעניין רכב שמועבר לפירוק כללי או לתיקון.

סעיף 4 לעתים קורה שמבטח או בעל צי רכב מעבירים בעלות ברכב שניזוק בתאונה לרוכש, עוד בטרם התקבלו המסמכים המאשרים כי תיקון הרכב בוצע בהתאם לחוות הדעת של שמאי הרכב באופן בטוח, איכותי ואמין.

(2) בסעיף קטן (ג) –

(1) בפסקה (1), בסופה יבוא "ו-(3), או בעל צי רכב שהחזיר את רישיון הרכב או שהעבירו לרוכש כאמור בניגוד להוראות אותו סעיף, כפי שהוחלל בסעיף 3א3";

(2) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(א3) מבטח שהעביר רכב לעסק שאינו מורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב או שלא החזיר את רישיון הרכב לרשות הרישוי בניגוד להוראות סעיף 3(א)(1) או בעל צי רכב שהעביר רכב או שלא החזיר את הרישיון כאמור, בניגוד להוראות אותו סעיף, כפי שהוחלל בסעיף 3א3;

(ב3) רוכש רכב שלא לשימושו העצמי, אשר תיקן את הרכב במוסך שלא ניתן לו רישיון לפי דין, בניגוד להוראות סעיף 7א(ב)(1);

(ג3) מתקין חלק משומש ברכב, בניגוד להוראות לפי סעיף 17(א)(1);

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) העושה אחת מאלה, דינו – קנס בשיעור הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין:

(1) רוכש רכב שלא לשימושו העצמי שלא הודיע בכתב למבטח הרכב או לבעל צי הרכב שממנו רכש את הרכב, אחת ל-90 ימים, אם תוקן הרכב ואת מקום הימצאו; ואם תוקן הרכב, לא העביר להם אישור מהמוסך שבו תוקן הרכב, בניגוד להוראות סעיף 7א(ב)(2) ו-(3);

(2) רוכש רכב שלא העביר את הבעלות ברכב על שמו, בניגוד לסעיף 7א(א);

6. בסעיף 18א לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

תיקון סעיף 18א

"(א1) בעל עסק המורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב לא יעביר לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית רכב המיועד לפירוק, כשהוא שלם, וכן לא יעביר לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית את מסגרת המרכב של רכב כאמור או חלק ממנה."

ד ב ר י ה ס ב ר

וכן רוכש רכב שלא לשימושו העצמי, אשר תיקן את הרכב במוסך שלא ניתן לו רישיון לפי דין, בניגוד להוראות סעיף 7א(ב)(1) לחוק ומתקין חלק משומש ברכב, בניגוד להוראות לפי סעיף 17(א)(1) לחוק.

עוד מוצע להוסיף את סעיף קטן (ג1) אשר יקבע עבירות במדרג ענישה נוסף, נמוך יותר מהעונש לפי סעיף קטן (ג). של קנס בשיעור הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין והן רוכש רכב שלא לשימושו העצמי שלא הודיע בכתב למבטח הרכב או לבעל צי הרכב שממנו רכש את הרכב, אחת ל-90 ימים מיום הרכישה כאמור, אם תוקן הרכב ואת מקום הימצאו; ואם תוקן הרכב, לא העביר להם אישור מהמוסך שבו תוקן הרכב, בניגוד להוראות סעיף 7א(ב)(2) ו-(3) לחוק.

סעיף 6 מוצע לאסור על בעל עסק המורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב שקיבל רכב לשם פירוק, להעבירו לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית כשהוא שלם או את מסגרת המרכב שלו או חלק ממנה. זאת כדי למנוע אפשרות של תיקון רכב שאינו מיועד לתיקון, באופן מסוכן, והחזרתו לכביש במצב זה.

את העבירה שנוספה בסעיף 18א לחוק כנוסחה בסעיף 6 להצעת החוק לעניין בעל עסק המורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב שהעביר רכב המיועד לפירוק כשהוא שלם או העביר את מסגרת המרכב של הרכב או חלק ממנה בניגוד להוראות סעיף 18א(1).

לפסקה (2) המוצעת

סעיף קטן (ג1) מונה את העבירות שבשלהן מוטל עונש קנס בשיעור הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין).

מוצע לתקן את פסקה (1) לסעיף הקטן האמור כך שהעבירה לפי סעיף 3(א)(2) ו-(3) תחול גם על בעל צי רכב.

כמו כן, ובהתאם לתיקונים המוצעים בהצעת חוק זו, מוצע להוסיף את העבירות האלה:

מבטח שהעביר רכב לעסק שאינו מורשה לפי דין לעסוק בפירוק כלי רכב או שלא החזיר את רישיון הרכב לרשות הרישוי בניגוד להוראות סעיף 3(א)(1) לחוק או בעל צי רכב שהעביר רכב או שלא החזיר את הרישיון כאמור, בניגוד להוראות אותו סעיף, כפי שהוחלל בסעיף 3א לחוק,

7. בתוספת הראשונה לחוק העיקרי –

- (1) לפני פרט (1) תבוא הרישה:
"א) לעניין רכב –";
- (2) אחרי פרט (8) יבוא:
"9) כריות אוויר
10) תיבת הגדה";
- (3) אחרי פרט (10) תבוא הרישה:
"ב) לעניין אופנוע –
1) בולם זעזועים
2) חיפוי מפלסטיק (פרינגים)
3) חישוקי גלגלים
4) מושב
5) מכל דלק
6) מנוע
7) סעפת פליטה
8) תיבת הילוכים."

ד ב ר י ה ס ב ר

לאחר בחינה נוספת של יחידת אתגר במשטרה נמצא כי קיימים חלקים נוספים המשמשים את תעשיית חלקי החילוף ולכן גם הם גורמים לגניבת כלי רכב לפירוק. מטעם זה מוצע להוסיףם לרשימת החלקים שעשיית פעולה בהם מחייבת רישום.

סעיף 7 התוספת הראשונה לחוק קובעת רשימת חלקים שעשיית פעולה לגביהם (פירוקם מרכב, הרכבתם ברכב, קנייתם ומכירתם), מחייבת רישום. הרשימה הורכבה מחלקים אשר נמצא כי הם מבוקשים בתעשיית חלקי החילוף, עלותם יקרה ולכן, כדי להוזיל את עלות תיקון הרכב שניזוק, נגנבים כלי רכב כדי לספק חלקים אלה במחיר נמוך.

